

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

*Hengellinen Kuukauslehti viettää 130-vuotisjuhlavuottaan vuonna 2018 teemalla "Katsomaan avaralle".
Tähän liittyen lehdessä julkaistaan Kamarikeskustelua-nimistä palstaa,
jolla keskustellaan erilaisista uskonnollisista aiheista, etsitään
yhteisymmärrystä ja pohditaan yhteyden merkitystä.*

*Koska lehden merkkimäärä on rajoitettu, keskustelut julkaistaan lehden ilmestyttyä verkkosivuilla
pidempinä.*

Hengellinen Kuukauslehti 4/2018

Keskustelijoina seurakuntapastori Teemu Kakkuri Raahesta ja pastori, aluesihtööri Urpo Karjalainen Mikkelistä (Vaalasta).

URPO: Ikävöivä ja omistava usko. Näin on kuvattu 1840-luvun alkupuolen kirkkohistoriallista pastori **F. G. Hedbergin** ja talonpoika **Paavo Ruotsalaisen** erkaantumista. Paavo jäi odottavaiselle kannalle ja Hedberg kannattajineen siirtyi omistavan uskon, heti-uskon kannalle. Aihetta on paljon selvitelty ja derivoitu, ja puolin ja toisin on ollut paljon virhetulkintoja ja ylilyöntejä. Kyse oli varmasti sekä kieli- ja kulttuurieroista ja todennäköisesti ainakin hiuksenhienoista eroista itse asiakysymyksissä. Mutta mennyt on mennyttä. Ajattelin, että nykyisessä kirkkoilmastossa on yhtä harvinaista ja lähes poikkeuksellista, että joku puhuisi tai painottaisi sen enempiä ikävöivää kuin omistavaa uskoa. Maailmanparannusohjelmat ovat voittaneet ja humanistinen hyvän elämän ajaminen, ihan moraalisiin tai jopa moralisoivin äänenpainoin. Teemu, miten päästäisiin, vai päästäänkö mitenkään siihen, että syntinen voisi nykyään millään pelastua, onko tällaisella ilmaisulla enää mitään painoa?

TEEMU: Kyllä. Vanhan kertaamisella on omat seuraajansa. Minulla on muutamia eläkerovasteja, jotka soittavat ja alkavat veivata Espoon häitä ja Pöytyän virkaanasettajaisia. Esimerkiksi kun kännykkään ilmestyy vaikkapa nyt ajattelemanini körttirovastin nimi, pitää ottaa tuoli alle ja kuppi kahvia.

Ikävöivästä uskosta **Simojoen Pentti** esitti joskus erot yhteen sovittavan tulkinnan. Se oli järkeenkäypä, mutta tuskin teki täysin oikeutta vanhojen heränneiden ajattelulle.

Moralismi ja humanismi on laasti kirkkomme muurin tiilissä. **Jaakko Elenius** sanoi, että reformoitua teologiaa tihkuu sisään kaikista raoista. Se pitää paikkansa monella tapaa, myös liberaalien uudistajien osalta, ei vain viidesläisten konservatiivien.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

URPO: Kahvikupillinen ja toinenkin on tarpeen silloin, kun juurta jaksain selvitellään menneitä. Mainitsemaasi Pentti Simojoen Paavo Ruotsalais-näkemykseen soveltunee, että Pentti yrittää ratkaista mahdollottoman. Tarkoitan sitä, että käsitan Pentin ymmärtävän Paavo Ruotsalaisen Jyväskylän kokemuksen (1799) seuraamuksia siten, että ”sitten Paavo uskalsi seisoa ahtaalla portilla”, eli jotenkin tiesi Jumalan armahtavan kaikesta hänen omasta kurjuudesta huolimatta. Itse ajattelin, ja olen yhä sillä kannalla, että Paavon oivallus oli puutoksen ymmärtämisessä: ”Hänpä tietää, mikä meiltä puuttuu.” — Siis puuttuu ja puuttumaan jää, tässä on ymmärtääkseni Paavon evankeliumin ydin, ja julistinkin Hedbergin kannattajineen luterilaisiksi, koska he ymmärsivät luottamuksen ja tarttumisen Jumalan objektiiviseen pelastustekoon. Paavo jäi häilymään.

Mutta mistä meille saataisiin mieltä, että omaan syntiviheliäisyyteen toivottaisiin ja vaikka omistettaisiin Kristuksen armoa syntisille. Meillä on ympäristööppi ja askartelu, meillä on rauha ja kehitys, meillä on ihmisoikeudet ja oikeusvaltio, ja meillä on tolkun ihmiset sekä sitten epämieluisiksi leimatut. Sen verran vielä menneestä ja **Billy Graham** -vainaasta: muistan, kuinka nuorena teologinalkuna ja Herättäjä-Yhdistyksen vereksenä työntekijänä kiivaasti puolsin Jaakko Eleniuksen kantaa Amerikan herkkua vastaan. Stadiontilanteessa ei ollut mitään, mitä ei olisi jokaisessa seurakunnassakin.

Mutta nyt, niin kuin sanoit, jokaisesta hiemankin falskaavasta rappaushuokosesta tulee uutta, parempaa oppia. Kirkon tulisi leimautua parempien ihmisten moraalilaitokseksi. Kirkon tulisi laajasti olla oikean moraalin edesajolaitos! Symppaan niitä, jotka avoimesti julistavat: *tua res agitur*, sinun asiaasi ajetaan, mutta harvinaiseksi käy näiden perinteisten pelastususkon kannalla olevien ilmausten käyttö ja ymmärrys, ainakin julkisuuden perusteella. — Mutta kenties itselleni on käynyt niin, että jos ei ole nuorena radikaali, on vanhemmiten sydämetön

TEEMU: Kyllähän tästä meidän uskostamme on tullut sellaista parempien ihmisten harrastusta. Liberaalit askartelevat paremman maailman hyväksi ja konservatiivit paremman itsensä. Paavalin mukaan Jumala valitsi sen, joka ei ole ”yhtään mitään”. Se voitaisiin kääntää jopa niin, että Jumala valitsi sen, jota ei ole edes olemassa. Kristityt pyrkivät olemaan täysiä tai ainakin jotain. Jumala taas valitsee sen, joka ei ole yhtään mitään. Yleensä se täytyminen tarkoittaa itseään täynnä olemista.

Minua on aina viehättänyt Paavo Ruotsalaisen uskonopissa ajatus tyhjiydestä ja pimeydestä, jos olen sitä oikein ymmärtänyt. Tai edes sinne päin. Kun oma jumalisuus on ”yhtään mitään” -tasolla, sitä aluksi huolestuu ja hätäntyy, mutta ei se niin paha paikka olekaan. Jos ja kun ei ole mitään, on armon varassa.

URPO: Kun olen itse aika pitkän päivätyön tehnyt näin työnkin puolesta körttiväen keskellä, joutuu huomaamaan omien ajatusten muuttuvan. Kun aiemmin mieltäni ilahdutti liikkeen joko todellinen kuviteltu yhteiskunnallinen ja kulttuurinen avoimuus, sen rinnalle tai tilalle on tullut yhä selvempi hengelliseksi luokiteltava ajatus tyhjiydestä ja pimeydestä, joihin sinäkin viittasit, ”Jumala valitsi

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS

PL 21, 62101 LAPUA

Puh. (06) 433 5700

www.h-y.fi

www.herattajajuhlat.fi

sen, mikä ei mitään ollut”. Mitä ajattelet siitä, voisivatko körttiläiset ja perinteiset evankeliset vielä jossakin kohtaa puolustaa sitä, mitä kerran pidettiin kristillisenä uskona?

TEEMU: Minä ajattelen herätysliikkeitä virtaavina jokina, joihin on vaikea nousta yläjuoksuun. Millä hetkellä se on ollut aitoa, on tavoittamattomissa. Vanha evankelisuus on kohta vain vanhainkodissa ja Siionin kanteleen lauluissa. Varsinkin niissä **Pietari Kurvisen** *Lunastettuina lauluissa*. Muuten se on vaivihkaa sulautunut yleiseksi herätyskristillisyydeksi, joka pahimmillaan on aika kovaa ja sokeaa syntisen puutteille.

Yhteiskunnallisuus on maallisen regimentin kannalta oikein, mutta kristillisyyden ei pitäisi flirttailla liikaa hyvienkään tavoitteiden kanssa. Usko ideologisoituu ja sen jälkeen se ei kyllä kostuta janoisten huulia.

Juhannuksena 1978 oli Lohtajan Ohtakarissa Herättäjä-Yhdistyksen ja Sleyin yhteinen aattoilta. Jotain tunnustelua varmaan kannattaisi nykyäänkin kokeilla. Ehkä tutustelussa löytyisi yhteistä pohjaa. Opittavaa puolin ja toisin.